

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย
อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

๑. บทนำ

เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อน หน่วยงานภาครัฐ ให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล จึงตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าว และ พร้อมส่งเสริมการ ป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงและปัญหาขึ้นภายใน หน่วยงาน จึงได้ดำเนินการ วิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่อาจจะก่อให้เกิด การทุจริตและการ ประพฤติมิชอบภายในหน่วยงาน เพื่อเป็นกรอบในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและ ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานของหน่วยงาน

๒. หลักการและวัตถุประสงค์

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบ กับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการ นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

๒.๑ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
๒. ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ของ รัฐตรวจสอบได้
๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม
๔. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

๒.๒ นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจ ก่อให้เกิด การทุจริตและประพฤติมิชอบหรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

๒.๓ กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

- Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
- Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร
- Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่ เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก
- Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่อง ประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าใน เรื่อง (Unknown Factor)

๒.๔ ประเภทของความเสียหายการทุจริต

ด้านที่ ๑ ความเสียหายการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสียหายการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสียหายการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ภาครัฐ

๓. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการรับโอน ข้าราชการ ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้าง มาตรการใน ป้องกันและลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน(Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส ที่จะเกิด(Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัด ความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

๓.๑ เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตกระบวนการรับโอนข้าราชการของเทศบาลตำบล โพธิ์ชัย

๑. เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้น ตั้งแต่ ๔ ครั้งขึ้นไป ต่อปี
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปี
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. ผลกระทบ (Impact)

ผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่อความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

๓. ระดับความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕×๑=๕)	สูง (๕×๒=๑๐)	สูงมาก (๕×๓=๑๕)	สูงมาก (๕×๔=๒๐)	สูงมาก (๕×๕=๒๕)
๔	ต่ำ (๔×๑=๔)	ปานกลาง (๔×๒=๘)	สูง (๔×๓=๑๒)	สูงมาก (๔×๔=๑๖)	สูงมาก (๔×๕=๒๐)
๓	ต่ำ (๓×๑=๓)	ปานกลาง (๓×๒=๖)	ปานกลาง (๓×๓=๙)	สูง (๓×๔=๑๒)	สูงมาก (๓×๕=๑๕)
๒	ต่ำ (๒×๑=๒)	ต่ำ (๒×๒=๔)	ปานกลาง (๒×๓=๖)	ปานกลาง (๒×๔=๘)	สูง (๒×๕=๑๐)
๑	ต่ำ (๑×๑=๑)	ต่ำ (๑×๒=๒)	ต่ำ (๑×๓=๓)	ต่ำ (๑×๔=๔)	ปานกลาง (๑×๕=๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน)

๓.๒ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของ กระบวนการรับโอนข้าราชการ ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information)

**การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตกระบวนการรับโอนข้าราชการ
เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙**

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เทศบาลตำบลโพธิ์ชัย ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการ กระบวนการงานการรับโอนข้าราชการ มาทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเพื่อสร้างมาตรการในป้องกัน และการลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาส ที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น ในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตได้ประเมินมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการ ควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken)

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับประเด็นด้านความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่ที่จะนำขั้นตอนของกระบวนการกระบวนการรับโอนข้าราชการ ที่เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับตั้งแต่ปานกลางขึ้นไป มาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเพื่อป้องกันและลดโอกาสการทุจริต

ระดับ	คำอธิบายการประเมินประสิทธิภาพมาตรการการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมซึ่งช่วยทำให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญแต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสียหายการทุจริต

ชื่อความเสี่ยง	ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
				Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
กระบวนการรับ โอนข้าราชการ กรณีตำแหน่งที่ จัดอยู่ในกลุ่ม ตำแหน่ง ประเภทสาย งานเดียวกับ ตำแหน่งที่จะ แต่งตั้ง	๑	การตรวจสอบตำแหน่งว่าง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง และความต้องการของ ตำแหน่งที่รับโอน	รับผิดชอบบันทึกข้อมูลตำแหน่ง กรอ อัตรากำลังของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ท. ข้อมูลคนครองตำแหน่ง และตำแหน่งว่างอย่าง ไม่ถูกต้อง หรือบิดเบือนจากข้อเท็จจริง เพื่อ เรียกรับเงิน หรือผลประโยชน์ตอบแทน หรือ เพื่อเอื้อประโยชน์แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง	๑	๑	๑	ต่ำ
	๒	การรับคำร้องขอโอนและ ตรวจสอบคุณสมบัติตาม แบบคำร้องขอโอนฯ ของ ข้าราชการที่ประสงค์โอน มารับราชการสังกัด สำนักงาน ป.ป.ท. ที่มี คุณสมบัติตรงตามที่ สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด	๑) รับผิดชอบรับแบบคำร้องขอโอนฯ ผ่าน ช่องทางต่างๆ เช่น Walk in ไปรษณีย์ หรือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยมีเจ้าหน้าที่รับแบบคำ ร้องเฉพาะรายที่รู้จักเป็นการส่วนตัว เพื่อเรียก รับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นใดตอบแทน เพื่อ แลกกับการเอื้อประโยชน์แก่บุคคลใดบุคคล หนึ่ง	๓	๒	๖	ปานกลาง

ชื่อความเสี่ยง	ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)	

			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความ เสี่ยง
๓	ผู้บังคับบัญชาตามลำดับ ชั้น พิจารณาความเห็นการ รับโอน ข้าราชการเพื่อ เสนอเรื่องถึงผู้มี อำนาจสั่ง บรรจุแต่งตั้ง ให้ ความ เห็นชอบ - กรณีตำแหน่ง ประเภทวิชาการ ระดับ ปฏิบัติ การ และระดับ ชำนาญการ เป็นสายงานที่ จัด อยู่ในกลุ่มตำแหน่ง และสายงาน เดียวกันกับ สายงานในตำแหน่ง ที่จะ แต่งตั้ง ให้มีอำนาจสั่ง บรรจุ และแต่งตั้ง ดังตาม มาตรา ๕๗ โดย นำผลการ ปฏิบัติราชการที่ผ่าน มา กำหนดเกณฑ์อยู่ในระดับ ที่ไม่ต่ำกว่าระดับดีมา ประกอบพิจารณาปรับ โอน	๑) ผู้รับผิดชอบเสนอเรื่องถึงผู้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้น เพื่อให้ความเห็นในการพิจารณา การรับโอนข้าราชการตามตำแหน่งและสังกัดที่ กำหนด โดยเสนอข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง หรือ บิดเบือนจากข้อเท็จจริง เพื่อเรียกรับเงินหรือ ผลประโยชน์ตอบแทน หรือเพื่อเอื้อประโยชน์ แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ๒) ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และแต่งตั้งพิจารณาให้ ความเห็นชอบรับโอน ข้าราชการมารราชการ สังกัดสำนักงาน ป.ป.ท.	๑	๑	๑	ต่ำ

